

BMRC

Business Management Research Conference

The 11th Business Management Research Conference

Venue

Le Meridien Chiang Mai, Chiang Mai THAILAND

Friday 2nd November 2018

Organized by

Faculty of Business Administration, Chiang Mai University

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวุฒิ บุรณพิร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. Professor Dr. Paul Patterson	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ
The University of New South Wales, Australia

กองบรรณาธิการระดับชาติ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. นฤมล กิมภากรณ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร. พัทธรา ตันติประภา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. รองศาสตราจารย์ ดร. รวี ลงกาณี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติคุณ ชุติกาวิทย์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรัตน์ แสงคงหาญ	มหาวิทยาลัยบูรพา
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย เศรษฐ์อนวัช	มหาวิทยาลัยบูรพา
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพงศ์ พิระเชื้อ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โรจนา ธรรมจินดา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. อาจารย์ ดร. จิราภา พึ่งบางกรวย	มหาวิทยาลัยบูรพา
10. อาจารย์ ดร. เปรมฤดี จิตรเกื้อกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
11. อาจารย์ ดร. วิสุทธร จิตอารี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
12. อาจารย์ ดร. สายนที เฉินบำรุง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
13. อาจารย์ ดร. วรรณัย สายประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กองบรรณาธิการระดับนานาชาติ

1. Professor Dr. Paul Patterson	Chiang Mai University, Thailand
The University of New South Wales, Australia
2. Professor Dr. Michael R. Reed	University of Kentucky, USA
3. Associate Professor Dr. Narumon Kimpakorn	Chiang Mai University
4. Assistant Professor Dr. Pornrat Sadangharn	Burapha University
5. Assistant Professor Dr. Sakchai Setarnawat	Burapha University
6. Assistant Professor Kunsiree Kowsuvon	Chiang Mai University
7. Assistant Professor Dr. Warat Winit	Chiang Mai University
8. Dr. Apriani Dorkas Satya Wacana	Christian University, Indonesia
9. Dr. Tim G. Andrews	Thammasat University
10. Dr. Ploy Sud-on	Mahidol University
11. Dr. Frank Siedlok	The University of Auckland, New Zealand

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. จีราวรรณ ฉายสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร บุญมาก	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. รองศาสตราจารย์ ดร. นฤมล กิมภากรณ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา วงศ์ภินันท์วัฒนา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เจริญประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. รองศาสตราจารย์ ดร. นกคณ ร่มโพธิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
7. รองศาสตราจารย์ ดร. พัทธรา ตันติประภา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรกิตติ์ เนตินิยม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
9. รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศรี เจริญวานิช	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
10. รองศาสตราจารย์ ดร. รวี ลงานี่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
11. รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวุฒิ บุรณพิร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
12. รองศาสตราจารย์ ดร. วุฒิชชาติ สุนทรสมัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
13. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพล ทองมา	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
14. รองศาสตราจารย์สุวรรณา เลาหะวิสุทธิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
15. รองศาสตราจารย์ยุทธนา ธรรมเจริญ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติศักดิ์ อีรานุพัฒนา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมลยา โกไศยกานนท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ท่วมรุ่งโรจน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพงศ์ พิระเชื้อ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต สวรรยาวิสุทธิ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชื่น อัครกะฉนชชา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชื่นจิตร อังวรวงค์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จอมใจ แซมเพชร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขมกร ไชยประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ก้องภู นิมนันท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติคุณ ชุติกาวิทย์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กชพร ศิริโกคากิจ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนทิพย์ ตั้งเอกจิต	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤนาถ ศรภักย์วานิช	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นาถนภา นิลนิยม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์มณี รัตนวิชา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีดา ศรีนฤวรรณ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไรจนา ธรรมจินดา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรัญญา กันตะบุตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัตยา ตันจันทรพงศ์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ กุลวิเศษชนะ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภา ลือกิตินันท์	มหาวิทยาลัยบูรพา
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรัท วินิจ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
40. อาจารย์ ดร. ดุริยา สุขธมยา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
41. อาจารย์ ดร. เอื้อบุญ เอกะสิงห์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
42. อาจารย์ ดร. จิราภา พึ่งบางกรวย	มหาวิทยาลัยบูรพา
43. อาจารย์ ดร. กัญจนวลัย นนทแก้ว แฟร์รี่	มหาวิทยาลัยบูรพา
44. อาจารย์ ดร. การุณ สุขสองห้อง	มหาวิทยาลัยบูรพา
45. อาจารย์ ดร. ปวีณา กองจันทร์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
46. อาจารย์ ดร. พลอย สุดอ่อน	Mahidol University International College
47. อาจารย์ ดร. ภูริทัต อินยา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
48. อาจารย์ ดร. รวิ รุ่งเรืองศรี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
49. อาจารย์ ดร. สายนที เฉินบำรุง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
50. อาจารย์ ดร. ธนิกานต์ สังข์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยบูรพา
51. อาจารย์ ดร. วิสุทธ จิตอารี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
52. อาจารย์ ดร. วิชชุดา เวชกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สารบัญ	หน้า
การสร้างแบบวัดการประเมินความผูกพันของพนักงานในสำนักงานบัญชี <i>สุวลักษณ์ อ้วนสอาด</i>	1
วิวัฒนาการทางการบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทอุตสาหกรรมการผลิต ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย <i>บุปผา แสงศรีบุญเรือง และปวีณา กองจันทร์</i>	20
ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 <i>กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และสุขจิตต์ ณ นคร</i>	32
ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 <i>กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และสุขจิตต์ ณ นคร</i>	43
การใช้ซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตรวจสอบภายในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย <i>ธัญยานี โพธิสาร</i>	55
อุปสรรคในการจัดทำงบประมาณลงทุนของบริษัทผลิตเครื่องดื่มในประเทศไทย <i>พรทิพย์ คำเสียง และปวีณา กองจันทร์</i>	72
ผลของความครอบคลุมของสื่อต่อผลตอบแทนวันแรกของหลักทรัพย์ที่เสนอขายต่อสาธารณะเป็นครั้งแรก ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย <i>ฉัตรวิ ฤกษ์แผน รวี ลงกานีและอลิษา ตรีโรจนานนท์</i>	83
ปัจจัยทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการให้ความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมสื่อสารการตลาด ของสายการบินไทยสมายล์ <i>สุริยา บุตรพันธ์ เกียรติศักดิ์ จันทร์แก้วและภาสกร ลิ้มรุ่งเรือง</i>	85
ปัจจัยการรับรู้คุณค่าที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการ QR code payment <i>ชนาธิป ทรัพย์พจน์ และภูมินันท์ ปิยทัศน์นันท์</i>	100
ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสมุนไพรของผู้บริโภค <i>อรุณี เลิศกรกิจจา</i>	118
ปัจจัยทางด้านการตลาดและพฤติกรรมที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องสำอางผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ ประเภท Twitter ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี <i>กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน</i>	139

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคคลื่น 4.0

The Factors affecting an external environment that influences the quality auditor in Thailand 4.0

กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และสุชจิตต์ ณ นคร**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคคลื่น 4.0 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 และ 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง คือ ใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบสมมติฐานในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 31 - 35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 3 ปี รายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาทปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีความสำคัญสูงสุดได้แก่ ด้านวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และด้านการเมืองและกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมา ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 ด้านทักษะความรู้ความชำนาญ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านวัฒนธรรมเป็นตัวทำนายคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 โดยรวมได้ร้อยละ 30.80

คำสำคัญ: ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก คุณภาพของผู้สอบบัญชี ยุคคลื่น 4.0

ABSTRACT

The objective of studying the factors affecting an external environment that influences the quality auditor in Thailand 4.0 are 1) to examine the factors affecting an external environment that influences the quality auditor in Thailand 4.0 and 2) to examine the quality auditor in Thailand 4.0. The samples used in the

* อาจารย์ ดร. ประจักษ์สุตธัญญ์ชัมภานันต์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

study were 400 auditors and assistant auditors. The questionnaire was used as a tool to collect data. The data were analyzed using descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation and the reference statistic is the Pearson's Correlation in hypothesis testing.

The research was founded that the respondents were male more than female, aged from 31 to 35 years old, be an auditor or assistant auditor in the Non Big 4 office that does not audit a public company, duration of operation is less than 3 years, monthly income 20,000 - 30,000 Baht, and pay attention to external factors at high level. The highest average is term of culture (3.89), followed by technology (3.62), economic (3.58), social (3.56), and political government and the law (3.50). The quality auditor in Thailand 4.0 was very high that the average is 3.92. When considering each aspect, it was founded that the ethics is the highest average (3.99), followed by the skill in communicating with the person (3.93), and knowledge skill (3.83). The results of the hypothesis test showed that the factors of the external environment is influence on the quality auditor in Thailand 4.0. with statistically significant at 0.01. The external cultural environment is the predictor of the quality of the auditor in the Thailand 4.00 at 30.80 percent.

Keywords: Factor of the external environment, quality auditor, Thailand 4.0

บทนำ

กลยุทธ์การปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีสมัยใหม่ (Modern Audit Practice Strategy) เป็นขั้นตอนในการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชี ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อผู้สอบบัญชีในยุคเศรษฐกิจปัจจุบัน เนื่องจากผู้สอบบัญชีต้องมีการปรับใช้กลยุทธ์การปฏิบัติงานให้ทันสมัยโดยมีการพัฒนากลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีใช้วิธีการที่เหมาะสมทำในสิ่งที่ถูกและควรทำเหมาะสมกับสถานการณ์เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้ นอกจากความรู้ความสามารถที่มีอยู่แล้วอาจจะต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงานมาเป็นตัวช่วยเนื่องจากงานตรวจสอบเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและต้องการความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมากประสบการณ์ที่มีอยู่นั้นจะเป็นตัวช่วยให้เกิดกลยุทธ์การปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีสมัยใหม่ได้เพื่อเป็นส่วนช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้สอบบัญชีต้องใช้กลยุทธ์ในหลายด้านประกอบด้วยด้านการเตรียมงานและวางแผนด้านการตรวจสอบและรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีและด้านการสรุปผลการตรวจสอบและจัดทำรายงานการสอบบัญชีเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการสอบบัญชี (สุชาย ยังประสิทธิกุล, 2550)

นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบบัญชีในยุค 4.0 จะต้องคำนึงถึงว่าธุรกิจต่าง ๆ ในยุคนี้ได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลกระบวนการทำงานทุกอย่างเปลี่ยนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบออนไลน์ทั้งหมด ซึ่งจะช่วยสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ ดังนั้นผู้สอบบัญชีจะต้องมีการปรับตัวในการทำบัญชีหรือตรวจสอบบัญชีให้ทันยุคและทันสมัย ตัวอย่างเช่น การรวบรวมเอกสารและส่งยอดให้กับธนาคาร โดยผู้ตรวจสอบบัญชีจะต้องรวบรวมหลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อการเงินพร้อมทั้งความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้นตามการพัฒนาการของมาตรฐาน เทคนิคการรวบรวมหลักฐานโดยเทคนิคในการรวบรวมหลักฐานที่สำคัญมากได้แก่ การขอยืนยันจากบุคคลภายนอกตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 505 หลักฐานที่ได้รับดังกล่าวจะมีความน่าเชื่อถือมากน้อยขึ้นอยู่กับกระบวนการควบคุมของผู้สอบบัญชีในการได้มาซึ่งหลักฐานนั้น ตัวอย่างเช่น การขอคำยืนยันจากธนาคารของกิจการ เป็นต้น (ดิชพงศ์ พงศ์ภัทรชัย, 2560)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสาขาวิชาชีพบัญชีจะต้องมีการปรับตัวเองให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะไทยแลนด์ 4.0 ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งพื้นฐานของไทยแลนด์ 4.0 คือการสร้างคนให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับทักษะของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการสร้างมาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชีเพื่อให้นักบัญชีที่เรียนจบมาและมาสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชี มีคุณภาพตามที่สังคมในอนาคตมีความต้องการ ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาเรื่องปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อศึกษาว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยี มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 หรือไม่อย่างไร และผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสอบบัญชีให้ได้คุณภาพของผู้สอบบัญชี เพื่อประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยให้เทียบเท่ากับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และมีส่วนช่วยลดการทุจริตคอร์รัปชันอีกด้วย

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

สมมติฐานทางการศึกษา

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกมีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 จากบทความวิจัยและบทความวิชาการพบว่า มีนักวิชาการให้นิยามและความหมายของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไว้ดังนี้

1. คุณภาพการสอบบัญชี (Auditing Quality)

Kilgore Radich & Harrison (2011, pp. 253-265) ได้กล่าวว่า คุณภาพการสอบบัญชีเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญที่ลูกค้าหรือผู้ใช้รายงานการตรวจสอบจะรับรู้ถึงการบริการการสอบบัญชีที่สามารถตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และยุติธรรม ซึ่งคุณลักษณะการสอบบัญชีที่มีคุณภาพดังกล่าวจะได้รับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีตามกฎข้อบังคับทางการสอบบัญชีอย่างมืออาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดภาพลักษณ์เกี่ยวกับการดูแลกิจการที่ดี พร้อมทั้งแสดงถึงประสิทธิภาพ ความสมบูรณ์ และความซื่อสัตย์ในกระบวนการสอบบัญชี รวมถึงทำให้กระบวนการคิดและส่งเสริมดูแลกิจการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพผ่านการตรวจสอบที่มีคุณภาพ Ken Y. Chen (2005, pp. 86-104) ระบุว่าคุณภาพของรายงานทางการเงินที่ได้รับการตรวจสอบจากบริษัทชั้นนำทางด้านการตรวจสอบบัญชีจะนำมาสู่ความถูกต้องและความเที่ยงธรรมในรายงานทางการเงิน รวมถึงความสร้างสรรค์และความสมบูรณ์ของรายงานทางการเงิน Galloway (1997, pp. 41-60) กล่าวถึง คุณภาพการตรวจสอบบัญชี คือ งบการเงินที่สะท้อนความถูกต้อง ความเที่ยงธรรม ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความสร้างสรรค์ และความสมบูรณ์ รวมถึงความทันต่อเวลาแล้วนั้น ยังต้องมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจของผู้สอบบัญชีอีกด้วย Marius Gros & Daniel Worret (2014, pp. 345-374) กล่าวว่า การตรวจสอบงบการเงินของ

ลูกค้าผ่านการตรวจสอบที่มีคุณภาพจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คุณภาพของงบการเงินนั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่น ความถูกต้อง และความทันต่อเวลา สมาคมผู้ตรวจสอบภายใน (2547) กล่าวว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง ผลลัพธ์ในส่วน รายงานการสอบบัญชี ซึ่งแสดงสาระสำคัญเกี่ยวกับผลการดำเนินงานหรืองบการเงินที่ปราศจากความผิดพลาด มีความเป็นจริง ครบถ้วนและเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานทางการเงิน โดยประยุกต์จากแนวคิดหลักเกณฑ์และ ข้อกำหนดตามมาตรฐานการตรวจสอบ รหัส 2420 อันประกอบไปด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันเวลา นอกจากนี้ งานวิจัยของ พวงพะยอม วนาพัฒน์สิน (2554) ได้ศึกษา ผลกระทบของการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การนำนโยบายควบคุมคุณภาพมาใช้ส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานระเบียบ ข้อบังคับ สุวิชา เรื่องพรวิสุทธิ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพของผู้ตรวจสอบบัญชีจะต้องมีองค์ประกอบ อันประกอบด้วย ทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึงความชำนาญทางตัวเลข ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร จะช่วยในการทำงาน ร่วมกับคนอื่น รับและส่งผ่านสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การทำงานเป็นทีม การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่วัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน การเจรจาเพื่อได้ ข้อตกลงที่ยอมรับได้ การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการนำเสนอ การพูดคุย การรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและพูด

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี

2.1 ผลบังคับของกฎหมายจากผู้กำหนดนโยบาย

มาตรฐานการบัญชีปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินใช้ประโยชน์จากการ รายงานอย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. 2557 สภาวิชาชีพบัญชีฯ ปรับแก้บทการการบัญชี เปลี่ยนชื่อ เป็นกรอบแนวคิดการรายงานทางการเงิน และปรับปรุงลักษณะเชิงคุณภาพจากเดิม ความเกี่ยวข้อง กับการตัดสินใจและความน่าเชื่อถือ มาเป็นความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเป็นตัวแทน อันเที่ยงธรรม เพื่อให้งบการเงินมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น งานวิจัยก่อนหน้านี้ของ Lin, Chen and Tang (2001) มีการประเมินระบบบัญชีธุรกิจระบบใหม่ของประเทศจีน ซึ่งมาตรฐานการบัญชี สำหรับธุรกิจระบบใหม่ มีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะของธุรกิจอุตสาหกรรม 13 อุตสาหกรรม ภาครัฐส่งเสริมให้มีการกำหนดรายละเอียดแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีมากขึ้น หลังจากที่รัฐบาลแนะนำให้ธุรกิจใช้ ในปี ค.ศ.1993 งานวิจัยนี้ประเมินการรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับ ผลกระทบของการปรับใช้ระบบบัญชีของธุรกิจระบบใหม่ พบว่าโดยทั่วไป ผู้มีส่วนได้เสียจะเห็น ด้วยกับระบบบัญชีของธุรกิจระบบใหม่ โดยให้ข้อมูลว่าระบบบัญชีของธุรกิจระบบใหม่ มีส่วนช่วยในการพัฒนา ความสามารถความเข้าใจ ความสามารถเปรียบเทียบกันได้และธุรกิจมีการใช้ประโยชน์ จากข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามมีความเห็นตรงกันในการส่งเสริมให้มีการลดทางเลือกทางการบัญชีให้น้อยลงเพื่อการรับรู้ที่เหมาะสมเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบมาตรฐานการ บัญชีในบริบทของธุรกิจประเทศจีน จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพร้อมและความเข้มงวด ของนโยบายภาครัฐและผู้ที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในการปรับปรุงกฎหมายเพื่อออกกฎระเบียบในการปรับปรุงคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนจะส่งผลให้เกิดคุณภาพของงบการเงินมากขึ้น และความเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และไม่ยุ่งยากในทางปฏิบัติของรูปแบบ มาตรฐานจะส่งผลให้เกิดคุณภาพของงบการเงินมากขึ้น

2.2 สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาระบบรายงานการเงินในระดับชาติ ประเทศออสเตรเลีย แคนาดา นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร มีค่านิยมทางบัญชีเรื่องความระมัดระวัง และการรักษาความลับต่ำ (มองโลกแง่ดีและโปร่งใสมาก) ประเทศที่มีวัฒนธรรมละตินอเมริการวมเม็กซิโกและโคลัมเบีย มีความระมัดระวังและการรักษาความลับสูง ทำให้เปิดเผยข้อมูลจำกัด (การรักษาความลับสูง) คาดว่าจะยึดแนวคิดความระมัดระวังสูงด้วยในการวัดมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สิน (Gray, 1988 อ้างถึงใน Douppnik & Perera, 2015, p. 39)

2.3 ระบบกฎหมาย เศรษฐกิจและอื่นๆ

สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับระบบกฎหมายและเศรษฐกิจส่งผลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชี ตลอดจนการปรับใช้ IFRS อย่างเต็มรูปแบบของประเทศต่างๆ ปัจจัยด้านการกฎหมายซึ่งประกอบด้วย 2 ระบบ คือระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) และระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Code Law) ที่มีผลต่อการพัฒนาการบัญชีในประเทศกฎหมายจารีตประเพณีใช้แนวทางการปฏิบัติจากตัวอย่างที่มีมาก่อนหรือกฎหมาย จากกรณีศึกษาใช้มากในอังกฤษหรือประเทศอื่นที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกฎหมายทางการบัญชี มีรายละเอียดในการปฏิบัติและมีคำแนะนำเฉพาะเรื่องแหล่งข้อกำหนดทางการบัญชีกำหนดโดยวิชาชีพหรือหน่วยงานอิสระที่ไม่ใช่รัฐ สำหรับกฎหมายลายลักษณ์อักษร กฎระเบียบทางการบัญชีกำหนดโดยหน่วยงานภาครัฐ กฎหมายทางการบัญชีมักกำหนดเรื่องทั่วไป ไม่กำหนดรายละเอียดเฉพาะ ต้องใช้แนวทางการปฏิบัติทางการบัญชีจากแหล่งอื่น Douppnik and Perera (2015)

2.4 เทคโนโลยี เทคโนโลยีระดับความรู้และความก้าวหน้าในการติดต่อสื่อสารระบบข้อมูลความทันสมัยของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ (วันชัย มีชาติ, 2549)

2.5 ด้านการเมืองและกฎหมาย

ผลกระทบจากการเมืองและกฎหมาย รวมถึงนโยบายต่างๆ ของรัฐที่มีต่อองค์การ ระบบการเมืองและกฎหมายของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันและส่งผลกระทบต่อองค์การต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเข้ามาควบคุมการทำงานขององค์การ เช่น รัฐมีนโยบายป้องกันการผูกขาดก็จะออกกฎหมายป้องกันการผูกขาด ซึ่งส่งผลให้เกิดการแข่งขันกัน ปัจจัยทางด้านการเมืองและกฎหมายนี้อาจรวมถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การได้

2.6 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลการดำเนินงานขององค์การ เช่น ลักษณะของสังคมที่องค์การกำลังดำเนินงานอยู่ ความเชื่อ ค่านิยม ของคนในสังคม จำนวนประชากร โครงสร้างประชากร ระดับความรู้ และการศึกษาของคน ประเพณีและวัฒนธรรม ทัศนคติของคน ระบบความสัมพันธ์ของคนในสังคม การรวมกลุ่มขบวนการทางสังคม และการเลื่อนชั้นทางสังคม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อองค์การทั้งสิ้น

3. แนวคิดไทยแลนด์ 4.0

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา (2559, หน้า 8-9) กล่าวว่า Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อมๆ กับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ ประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของ The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ”

สิ่งที่คนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 คือ

1. อยู่ใน “สังคมไทย 4.0” ที่เป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง โดยมีคนชนชั้นกลางเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความเท่าเทียมในสังคม ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี

2. เป็น คนไทย 4.0 ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดทุกช่วงชีวิต เป็นคนทันสมัย ทักษะเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อให้โลกดีขึ้น น่ายั่งยืน

3. เป็น เกษตรกร 4.0 ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป

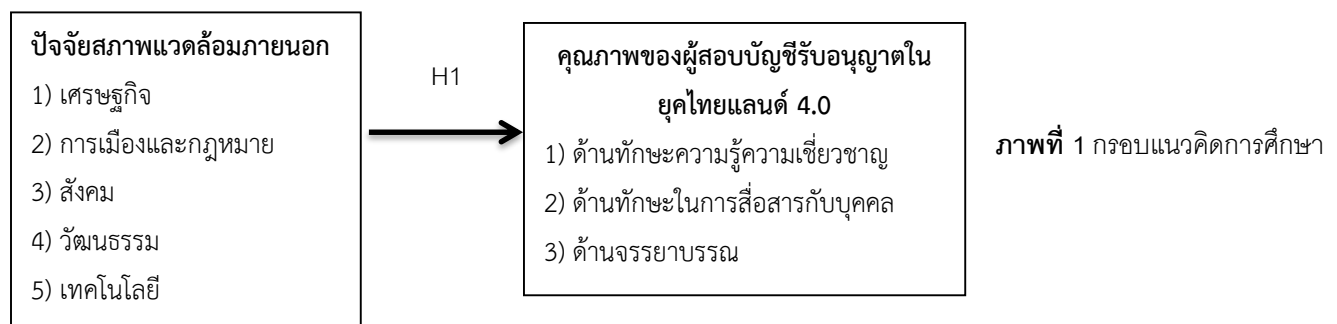
4. เป็น SME 4.0 ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีความสุขดี

5. เกิด จังหวัด 4.0 ที่มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯหรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทาง โอกาสและงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

กระบวนการพัฒนาประเทศไทยภายใต้แนวคิดประเทศไทย 4.0 เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์รัฐบาล เป็นรูปแบบที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อมๆ กัน เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด ประชากรที่ฝึกกำลังกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรทั้งในประเทศและระดับโลก ซึ่งผู้ตรวจสอบบัญชีในยุค 4.0 จะต้องคำนึงถึงว่าธุรกิจต่างๆ ในยุคนี้ได้ก้าวสู่เข้าสู่ยุคดิจิทัลกระบวนการทำงานทุกอย่างเปลี่ยนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบออนไลน์ทั้งหมด ซึ่งจะช่วยสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจะต้องมีการปรับตัวในการทำบัญชีหรือตรวจสอบบัญชีให้ทันยุคและทันสมัย

กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีจากแนวคิดหลักของนักวิชาการต่าง ๆ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คอ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเทศไทย
กลุ่มตัวอย่าง คอ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรขอ W.G.cochran (กัลยา วานิชย์ปัญญา, 2554) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เป็นวิธีที่ประชากรแต่ละหน่วยมีโอกาสถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่ากันโดยอาศัยความสะดวกของผู้วิจัยเป็นหลักจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้ให้ความร่วมมือกับให้ข้อมูลจากผู้สอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชีซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและประชากรผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั่วไปและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คอ แบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) สำหรับการศึกษาค้างปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือน เป็นคำถามปลายปิด (Close Ended) แบบให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว มีคำถามรวมจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองรัฐบาล กฎหมาย ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี และด้านวัฒนธรรม มีข้อคำถาม 20 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย ด้านทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และด้านจรรยาบรรณ มีข้อคำถาม 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นสถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำผลสรุปไปประมาณหรือคาดการณ์ประชากร ประกอบด้วย ใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทำการทดสอบอิทธิพลของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเทศไทยทั้งหมดจำนวน 500 ชุด ได้รับกลับคืนมา 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80 และได้ทำการตรวจสอบข้อมูลและสอบถามเพิ่มกรณีทีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ เพื่อปรับปรุงข้อมูลจนได้แบบสอบถามครบถ้วน 100 %

ส่วนที่ 1 ปัจจัยลักษณะบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ปัจจัยลักษณะบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 400)

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศชาย	246	61.50
2. อายุ 31-35 ปี	163	40.75
3. ระดับการศึกษาปริญญาตรี	201	50.25
4. อาชีพผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด	150	37.50
5. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 3 ปี	164	41.00
6. รายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท	146	36.50

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น (1) เพศชาย จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 (2) อายุ 31-35 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 (3) ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 (4) อาชีพผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 (5) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 และ (6) รายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก

ตารางที่ 2 การแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านเศรษฐกิจ	3.58	0.42	มาก
ด้านการเมืองและกฎหมาย	3.50	0.30	มาก
ด้านสังคม	3.56	0.32	มาก
ด้านเทคโนโลยี	3.62	0.73	มาก
ด้านวัฒนธรรม	3.89	0.79	มาก
โดยรวม	3.63	0.28	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-3.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และด้านการเมืองและกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

ตารางที่ 3 การแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในยุคไทยแลนด์ 4.0	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ	3.83	0.71	มาก
ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล	3.93	0.73	มาก
ด้านจรรยาบรรณ	3.99	0.65	มาก
โดยรวม	3.92	0.50	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.83-3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และ ด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

ตัวแปร	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
ด้านเศรษฐกิจ	0.075	0.136
ด้านการเมืองและกฎหมาย	0.084	0.094
ด้านสังคม	-0.014	0.786
ด้านเทคโนโลยี	0.018	0.716
ด้านวัฒนธรรม	0.547	0.000*

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปร ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 แต่ ด้านวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูคไทยแลนด์ 4.0

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก	Coefficients			t	P-value
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	2.490	0.347		7.180	0.000
ด้านเศรษฐกิจ	0.043	0.050	0.037	0.860	0.390
ด้านการเมือง/รัฐบาล/กฎหมาย	0.067	0.073	0.040	0.924	0.356
ด้านสังคม	-0.040	0.067	-0.026	-0.593	0.554
ด้านเทคโนโลยี	-0.049	0.029	-0.073	-1.698	0.090
ด้านวัฒนธรรม	0.349	0.027	0.553	12.933	0.000*

(R) = 0.555, (R²) = 0.308, (Adjusted R²) = 0.299, F = 35.00 (P = 0.000), (SE_{est}) = 0.415

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 / a. Dependent Variable: คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูคไทยแลนด์ 4.0

จากตารางที่ 5 จากผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านวัฒนธรรม เป็นตัวทำนายคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมได้ร้อยละ 30.80

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 31 - 35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด รองลงมา ผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีอิสระ ผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด และผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Big 4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 3 ปี รายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อบรรยากาศแวดล้อมภายนอกอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะให้ความสำคัญกับด้านวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมา ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองและกฎหมาย

2. จากผลวิจัยพบว่า คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูคไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยสูงสุด ด้านจรรยาบรรณ รองลงมา ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ ตามลำดับ ในด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญสูงสุด ผู้สอบบัญชีได้รับการเข้าอบรมความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคลสูงสุด ผู้สอบบัญชีมีการมีสื่อระหว่างผู้สอบกับบริษัทผู้ว่าจ้างเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ และด้านจรรยาบรรณสูงสุด ผู้สอบบัญชีไม่ได้ทำการตรวจสอบบัญชีของบริษัทที่เป็นคู่แข่งกับบริษัทผู้ว่าจ้าง

3. จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านการเมือง/รัฐบาล/กฎหมายมีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะความรู้ความชำนาญและด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านวัฒนธรรมมีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะความรู้ความชำนาญ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก โดยรวม มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคลและโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านสังคมและด้านเทคโนโลยีไม่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ทั้งนี้พบว่า ค่า Pearson Correlation เป็นบวกทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่า เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หมายความว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคลก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านการเมืองและกฎหมายเพิ่มขึ้นคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะความรู้ความชำนาญและด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะความรู้ความชำนาญ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และโดยรวม ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก โดยรวม เพิ่มขึ้นคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคลและโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านวัฒนธรรม เป็นตัวทำนายคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมได้ร้อยละ 30.80 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของ Bstieler (2005), Gordon & Naryanan (1984) กล่าวว่า ผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและแรงกดดันอันเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่ธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ธุรกิจต้องกำหนดนโยบายและปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อรองรับต่อแรงกดดันจากภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความเหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงาน ความซับซ้อนของงาน และความเสี่ยงของธุรกิจ เนื่องจากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล ในเรื่อง ผู้สอบบัญชีมีการสื่อสารระหว่างผู้สอบกับบริษัทผู้ว่าจ้าง เกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ
2. ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านการเมือง/รัฐบาล/กฎหมาย ได้แก่ นโยบายของกรมบัญชีกลางที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี เนื่องจากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะความรู้ความชำนาญและด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล ในเรื่อง ผู้สอบบัญชีได้รับการเข้าอบรมความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและผู้สอบบัญชีสามารถอธิบายหรือปรึกษาหารือในประเด็นต่างๆ ที่ตรวจพบจากการสอบบัญชีให้ผู้บริหารทราบและเข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้
3. ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การใช้งานที่ง่ายและมีคู่มือในการใช้งานระบบสารสนเทศทางบัญชีและประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลและการสำรองข้อมูล เนื่องจากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยูเคไทยแลนด์ 4.0 ด้านทักษะความรู้ความชำนาญ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และโดยรวม ในเรื่อง ผู้สอบบัญชีได้รับการเข้าอบรมความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความสามารถในการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีมีการสื่อสารระหว่างผู้สอบกับบริษัทผู้ว่าจ้าง เกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ และผู้สอบบัญชีสามารถอธิบายหรือปรึกษาหารือในประเด็นต่างๆ ที่ตรวจพบจากการสอบบัญชีให้ผู้บริหารทราบและเข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้

บรรณานุกรม

- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). *Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2554). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ดิชพงศ์ พงศ์ภัทรชัย. (2560). *แนวทางการส่งหนังสือยืนยันยอด ในยุคไทยแลนด์ 4.0*. สืบค้นจาก http://www.fap.or.th/images/column_1479470732/Bank%20Confirm%20Thailand%204_0%20W.pdf
- พวงพะยอม วนาพัฒนสิน. (2554). *ผลกระทบของการควบคุมการสอบบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วันชัย มีชาติ. (2549). *การบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2547). *มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ: สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย.
- สุชาย ยังประสิทธิ์กุล. (2550). *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิดา เรืองพรวิสุทธิ. (2559). *จรรยาบรรณของวิชาชีพสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Doupnik, T. & Perera, H. (2015). *International Accounting* (4th ed). Singapore: McGrae-Hill.
- Bstieler, L. (2005). The Moderating Effect of Environmental Uncertainty on New Product: Development and Time Efficiency. *Journal of Product Innovation Management*.
- Gallouj. (1997). *Towards a neo-Schumpeterian theory of innovation in services*. n.p.: Peace Economics, Peace Science and Public Policy.
- Gray, W. S. (1988). *On Their Own Reading*. Chicago: Scott, Foreman and Company.
- Gordon, L.A. & Naryanan, V.K. (1984). Management Accounting Systems, Percived Environmental Uncertainty and Organizational Structure: an Empirical Investigation. *Accounting. Organizations and Society*.
- Ken Y. C. (2005). Audit quality and earnings management for Taiwan IPO firms. *Managerial Auditing Journal*.
- Kilgore, R. & Harrison. (2011). The Relative Importance of Audit Quality Attributes. *Australian Accounting Review*.
- Lin, Z. J., Chen, F. & Tang, Q. (2001). An empirical evaluation of the new system of business accounting in China. *Journal of International Accounting Auditing & Taxation*.
- Marius, Gros. & Daniel Worret. (2014). The challenge of measuring audit quality: some evidence. *International Journal of Critical Accounting*.
- W. G. Cochran. (1963). *Sampling Techniques*. New York: London.